

LIST ZA KULTURU
I UMETNOST *

POLJAK

98

Prvi put sada javno govorim o Dedinčevoj poeziji. Zadatak mi pada utoliko teže što nisam pravi „tekuci“ kritičar, onaj koji je stajao u toku događaja i može u svakom trenutku da saopšti gde je čije mesto na hijerarhijskoj lestvici vrednosti i kako se ko „kotira“...

Za definitivniju književno-istorijsku ocenu možda je prerano. Osim toga, meni je bliska sudbina bivših nadrealista — ne toliko kao pesnika koliko njihova sudbina intelektualaca u našoj sredini. Istorijski, pak, njihove pesničke avanture najbolje objašnjavaju oni sami; recimo Marko Ristić u predgovoru poslednjem izdanju sabrane Dedinčeve poezije, „Poživ na putovanje“, i Dedinac u predgovoru i uvodima za svaki „ciklus“ svoje najobimnije knjige „Od nemila do nedraga“. Tu se javljaju i najveće razlike među nama, tj. ja nisam za toliko izdavnje počelje (sa velikim „P“) iz konteksta literature i istorije literature.

Najzad, sa samim Mimom Dedincom najmanje sam razgovarao o njegovoj sopstvenoj poeziji. Otkad ga ja poznajem — a to je ova poslednja decenija od njegovog povratka iz Pariza — nije običavao da započinje sa mnom takve razgovore. Ja sa svoje strane nisam insistirao...

A ipak, bila je među nama jedna šifra kojom smo se najbolje sporazumevali i o tome presmetali. Jasno, to je Rasko Petrović. Lactos i delo — duju, piodna, raznostrani — ovoga velikog kopaca nove, najmodernije rude u srpskoj poeziji posle prvog svetskog rata opsedali su naše nadrealiste od mladosti bez prestanka.

Dedinac je Rasko Petrović bio zaista najintimnija preokupacija. Meni lično Rasko najviše govori i od svih novijih srpskih liričara. Nije čudo onako što se u mojim razgovorima sa Dedincom ta tema često javljala. Pri tom, Rasko je za Dedinca pravo otkotvorene i pesnika i poezije i njihovog jedinstva koje Dedinac označava jedan od važnijih kriterijuma za rasuđivanje svih drugih vrednosti, pa i svog pesničkog rada. Ali ne samo to navodeći Raskovinu stavovu, citati pesama, anegdote iz mladosti, razmišljanje (uvek poneseno) o Raskovoj poeziji i životu — to su u mom sećanju ostali gotovo isključivi načini kako je Dedinac govorio o sopstvenoj poeziji i poetici.

Za one koji ga nisu poznavali to će takođe biti jasno ako samo pogledaju Dedinčev predgovor knjizi „Od nemila do nedraga“. Dedinac se, na primer seća: „Uvek kad bi se o Branku (Radčeviću) pavela reč, Rasko nije mogao a da ne navede — nevesto, nemuzikalno, ali sa iskrenom nežnošću — prve redove ljubavne poeme:

NIKAD NIJE VITO TVOJE TELO
RUKA MOJA MLADA OBAVILA

i afektivno isticao reč OBAVILA izgovarajući je trunuto, poneseno, kao da je hteo toplinom svoga glasa i mekim izgovaranjem same reči da obavira oko pesma nevidljivu draganu... Rasko je smatrao da bi svaka druga reč — zagrlila, prigrlila, objgrihla — neminovno morala da izneveri pravo osećanje, jedno osećanje obojeno uzavrelom čulnošću i lirikom neostvarenih želja, i baš zato što je JEDINA — a do takvih reči mogu da dođu samo istinski pesnici... — zbog toga ona i može tako životvorno da zrači, da greje i obasjava i susedne reči, da baca toplu svetlost i na nas koji pristupamo toj pesmi sa željom da je usvojimo.“

Nastranu što je ovde skicirana cela jedna poetika. Nego uporedimo ovu intonaciju sa onom u briljantnom ogledu Dedinčevom koji stoji kao predgovor delima Branka Radčevića u kolekciji „Srpska književnost u sto knjiga“. Intonacija je ista, i ona je Dedinčeva. Ovde ju je on Rasku imputirao.

Pomenuti predgovor, kao i moje sećanje, svedoči da van svoje pesme Dedinac govori o sebi — pesniku i o svojoj poeziji gotovo isključivo preko drugih, sebi najbližih pesnika. Od naših, pored Rasko, to su: Branko, Dis i Crnjanski, od svevskih pre svega preteče francuskog nadrealizma sa Rembom na čelu.

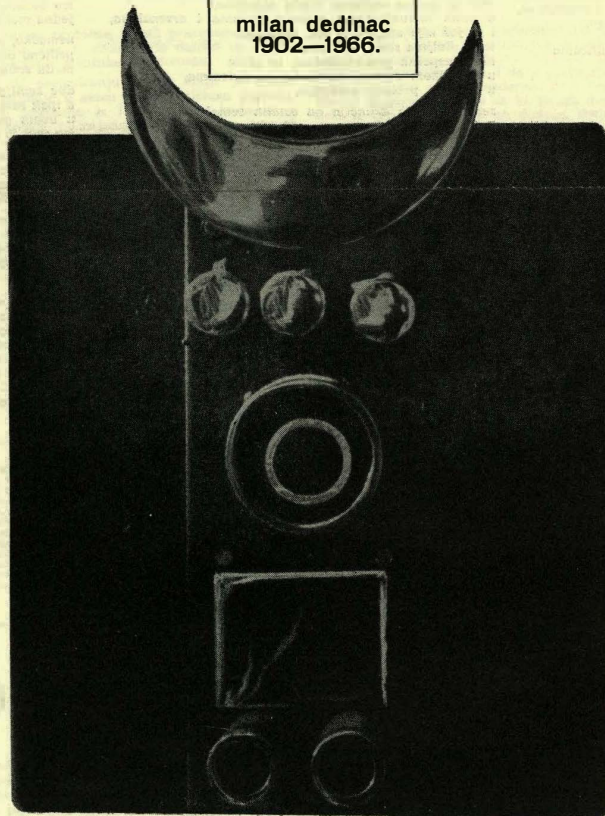
Posredni je jedno komplikovano i moderno „sakrivanje“, jedna intersubjektivna relacija koja možda daje i veću objektivnost onome što čovek misli i govori. Ta crta objektivizacije privlačila je Dedinca Pasternaku, tačnije mladom Pasternaku, intelektualnom pesniku i autoru jedinstvene autobiografske proze „Zaštitna povelja“. Upravo tako, „mas-

110-74731783 u

SVETA LUKIĆ

o poeziji
milana
dedinca

milan dedinac
1902—1966.

kirano“, Pasternak u „Zaštitnoj povelji“ govori o svom intelektualnom pubertetu, o složenom izboru životnog opredeljenja, o kolebanju između muzike, oličene Skrijabinom i vatrenom Pasternakom dečakom simpatijom prema njemu, filozofije — koje oličava profesor Herman Koen i studija kod njega u Marburgu, i poezije — za koju se, kroz ljubav prema Majakovskom, najzad Pasternak i odlučio.

Jedini od naših nadrealista, Dedinac je pokazivao živo interesovanje za moderne ruske pesnike od Bloka naovamo. Najviše je voleo Pasternaka i Heblnjikova. To samo prividno izgleda paradoksalno. Jer Dedinca je zanimao ceo raspon veze između racionalnog i iracionalnog, iz-

među racija i vizije: kako da se snade čovek pod zvezdama? Kako da živi sa misliom? Najzad, kako svoj krik, san, ludilo da organizuje, a da se u toj stvarenoj strukturi izvorna spontanost ne izgubi?

Avangarda ruske poezije XX veka vujuje upravo na tom poprištu, i daje veoma originalne odgovore, pravi izazovne sinteze na najriskantiji način. Relektivnost se veze hteo bih da podvučem naročito onima koje interesuje poslednji period Dedinčevog stvaranja, krunisan pesnom „Noć duža od snova“ (1955) i poetiran poslednjim njegovim pesničkim glasom, „Malo vode na dlanu“ (1964). A, u svakom slučaju, ista pitanja mučila su Dedinca posle „Javne ptice“ (1926) do

1941, dakle u doba „Jednog čoveka na prozoru“ (1937), u doba koje je ne manje obeleženo pesnikovim čutanjem.

Ali u Dedinčevoj poeziji ima i jedna konstanta kojom se on približava tradicionalnom toku ruske poezije. Ona se na svoj način vidi u „Zorilu i noćilu“ (1923 — 1925), a naročito u „Pesmama iz dnevnika zarobljenika broj 60211“ (1941 — 1943). Označavaju je kao žica slovenske mekoče, kao žensku rctu. (Nije slučajno što se ona približava duhu lirike, „ženske“ narodne poezije). U poslednje vreme, uporedio sa padanjem nekih predrasuda, ta bliskost je u Sovjetskom Savezu uočena, i spremaju se da prevode „Pesme iz dnevnika...“ Bio sam srećan što sam tu vest iz Moskve, proleto, prvi doneo. Za mene je to bila potvrda naših zajedničkih zaključaka o tim vezama i preplitanjima u poeziji slovenskih naroda.

Pri svakom kritičko-istorijskom uspostavljanju nekih velikih tekovina u srpskoj literaturi Dedinac se nađe na liniji Branko Radčević — Dis — Crnjanski — (jednim delom ulazi tu Rasko Petrović iz „Otkrovenja“ — Desimir Blagojević — i u naše doba Stevan Raičković, Božidar Timotijević... Kad se — bez obaziranja na pripadnost pokretu, mladost, intencije, kolebanja — pogleda ono što je kao Dedinčeva pesma realizovano, ona konstanta, koju sam maločas pomenuo, konstanta ruska, slovenska, meka i ženska, zaista dominira. Upravo njome Dedinac se približava krugu naših takozvanih „starih liričara“, pesnicima osećanja koji ipak pripadaju zoni konkretnog života, empirijskog i zdravorazumskog, i svi od reda su zaverenici muzike našeg jezika, njegove melodije otegnute, krhke i dosta razboljene.

O Branku, rodonačelniku ovakve poezije kod nas, već je bilo reči. „Dis — tako sam zapisao jednom — ima neverovatno familijarne odnose s tučom. I ma koliko ona bila inače stvarna i ponorno duboka, od te prirasnosti pesnikove s njom postaje lakša, makar se priviknemo na nju.“ „A kad Dis peva o ljubavi, ova nije cilj nego način rešavanja zagonetke o čovekovoj sudbini. Kao kod Rusa, žena je sredstvo spasa, pomaže muškarcu da se spase.“

Medutim, samu ljubav određenje Dis kazuje krajnje škrtu, uzdržanu, indiskretno, kao sa stidom zbog izlišnog raznežavanja, suprotnog hajdučkoj muževnosti koju nam usaduju od detinjstva. Osećanje se prosto otme, probije tu bresu, jurne na mahove — mimo volje.

Prelistavši prelepo „Prosvetino“ izdanje „Pesama iz dnevnika zarobljenika broj 60211“ (1963), rekao sam Dedinca da me stih:

NE PIŠEM VIŠE NEJASNOJ SENI
NEGO TEBI, MOJA ŽENO

posedeća na Disa, naročito na početak pesme „Među svojimima“:

MOJA LEPA ZVEZDA, MAJKA I ROBINJA,
BOŽE! ŠTA LI DANAŠ U SRBIJI RADI?

Naravno, nije reč uopšte o doslovnoj sličnosti, već upravo o onom osnovnom, vrlo specifičnom, tradicionalno srpskom odnosu prema ljubavi, prema ženi kao svojoj ženi, ženi kao majci, kao robinji i čuvaru ognjišta i poroda.

Nepravilni spregovi, nevestina tehnička i mestimična doslovna nepismenost Disova uspevaju ne jedanput da dobiju kvalitet nehotične poezije. Medutim, s druge strane, danas imamo stalno potrebu da Disa čitamo s olakom — onako kako je Dedinac pročitao slavnu „Tamanicu“.

I baš taj „nedovršeni i sasvim nesavršeni Dis“ dakle jedinstvene intuicije... Ne znamo pesnika kod nas koji je u suštini tako kao on shvatao reč. Reč nisu nikakve igracke, već direktni i pravi nosioci sadržaja do kraja u službi ispovedanja čovekove tegobe.“ A to je jedna od stvari bitnih za Dedinca.

Pisući dalje o ovom toku srpske lirike rekao sam da kod Crnjanskog nema crnog okeja ni gađenja. Možda su takva osećanja postojala kao podsticaj — kako nas Crnjanski sam uporno uverava u „Komentarima“ uz novo izdanje „Lirike

(Nastavak na 2. strani)

Itake" (1959). Međutim, u stihovima isplela se prava eterična paučina — kao da nikad nije čula za crnu, kažimo uslovno za disovsku, stranu života...

Danas bih mogao ovom svojom ranijem tvrđenju da dodam da je tek „Lamentom nad Beogradom" pesma Crnjanskog dobila težinu melanholijske, postala poprilično dublji sudara sa životom (sa prozom je od početka, od „Dnevnika o Čarnjeviću" i od „Apoteoze", drakulji situaciji). Osnovni pravac njegov takođe je instruktivan za razumevanje Dedinčeve poetike.

Ova linija danas ima svog najboljeg zastupnika u Stevanu Raičkoviću. Nije slučajno što se, recimo, Dedinac najviše za njega raspitivao i što ga je on interesovao više nego drugi novi pesnici (možda još i Branko Miljković). Raičković čuti u travama ne iznoseći nam nijedno eksplicitno objašnjenje, ali je sugestivna ta njegova stišanost i prirodna njegova melanholijska — pa verujemo da mora biti nešto važno i mudro što ga drži tamo

gde jeste u životu. Kad se u njegovoj poeziji probije, začuje protest ili bilo koji jači ton, to je samo krik sanjara u nemirnom snu, magnovenje samo... Za razliku od Raičkovićeve, mladog Crnjanskog i drugih u lirskoj jednacini Milana Dedinca iznet je i razlog samovanja, spavanja i umaranja krotkih. Kratko rečeno, taj razlog nije samo unutra, u usamljenom pojedincu, nego i izvan njega. I tu ima tri varijante odgovora, koje se poklapaju sa trima glavnim fazama Dedinčevog pesničkog razvoja.

U ranoj fazi, u „Pismama ranog ustanjaja", pesnik — nedovoljno sebi — oseća svoj udes kao deo nadličnog udesa, udesa našeg nacionalnog tla, udesa jednog sveta sastavljenog od malo ljudi i od neke mutne nevolje.

„Javna ptica" je most između ove faze i sledeće, obeležene „Čovekom na prozoru" i zarobljeničkim pesmama — kada pesnik svoju sudbinu određuje vidi diktiranu i uhvaćenu u mrežu jednog društva na koje on integralno ne pristaje, a zatim stegnutu žicama robovanja tudinu.

Udes čovekov u kosmosu, kosmička sudbina njegova, traganje za smislom života na toj relaciji — to je sledeća etapa i varijanta Dedinčeva, započeta još uoči rata a posle rata intenzivirana i na iz-

vestan način zaokružena. Onda obuhvata ciklus „Pesnički ogledi sa putovanja po Crnoj Gori".

Tek tom linijom Dedinac se dodiruje — pesnički — sa Raskom Petrovićem, sa njegovom opsednutošću elementima (možda najadekvatnije izraženom u poslednjem delu proze „Ljudi govore"), sa njegovom težinom za iskazivanjem elementarnog u životu. Ta je težnja isla dotle da je život u majčinu utrobi stvaćen kao razrešenje čitave zagonetke — postojanja čovekovog. Ali on nije autentičan, nagonski tip kome je samo jezik nešto apstraktivniji, cerebralniji. Pre će biti obratno: iz frontalnog reznja dolazi Raskova želja za spontanostu, za primarnom vitalnošću — jer je osećao da jer sam nema u dovoljnoj meri. Bilo kako bilo, njegova liriska meditacija je razmahana i bujna, i to nas najviše vuče ovom velikom pesniku.

Bez obzira na to kako se u stvarnosti to odigravalo, da li onako kako pišu Dedinac i Marko Ristić, ili ne, — iz kruga ovih preokupacija proizilazi Dedinčev napor da dopre do izvora, do izvornog, autentičnog u životu — i da u pesmama osmisli a ne samo da kaže. Otud i često čitanje, i još češće škrtoš, redukcija, svodenje života na elemente, vraćanje narodnom, pravljenje simbola od naj-

prostijih stvari: od vradabine, od trave i kamena. Ponekad, kao u Balzakovom „Nepoznatom remek-delu" Dedinac je stigao do takve dematerijalizacije pesne da ona na mahove prelazi u samouništenje, u ništavilo.

Još 1924. godine sam Rasko Petrović je tačno rekao, anticipirajući ono što će ostati možda najpresudnije za Dedinčevu poeziju do kraja: „On je svakako prvi kod nas koji je uspeo da dođe do jedne apsolutne čistoće izražaja, do jedne takve prostote saopštavanja, da u prvi mah liči samo na lirski ton i tek pozije više čitanja počinje delovati svojim smislom."

Ovu Raskovu interpretaciju treba sranivati sa kritikim opaskama Stanislava Vinavera, iako u to doba izrečenim o fluidnosti Dedinčevog. Tako će se dobiti, čini mi se, najpravednija i relativno definitivna književno-istorijska ocena pesništva Milana Dedinca.

Uvorna reč Svete Lukića na književnoj večeri održanoj u beogradskom Kulturnom centru 30. IX ove godine na kojoj su pesnikove stihove čitali: Marija Crnobori, Branko Pleša i Ljuba Tadić.

Sveta LUKIĆ

šta sam to ovdje izgubio, u zemlji ovoj, u koju me doneseo moji prastodušni roditelji? ovdje rođen, al nespokojan sam i odsutan, u ugodnoj nemaštini nastanjen, u ljupkoj jami zadovoljstva.

šta je ovdje moje, i šta ovdje da tražim, po ovoj masnoj zdeli, u ovoj zemlji dembeliji, gde sve ide nagore, al ni koraka napred, gde sitost od gladi skapava, a u delikatnim prozorcima sirotinja, ko krpa bleđa, krklja iz umučene paukice i više glasom koji se guši: sve ide nagore!

gde bogati siromasi, za jednu dobit udaljeni od siromašnih bogataša, lome iz oduševljenja svoje bioskopske stolice, ovdje sve ide nagore od slučaja do slučaja, gde platni bilans peva: osana! i sve što priliči i više: to nije dovoljno, nije dovoljno što slobodno vreme utire tragove, daje

i to još nije ono najgore, to je tek polovina, ne mari zbog toga, to nije dovoljno, nije dovoljno što tarifi partneri lumaju ulicama i stiskajući pesnice kliču od radosti, i pevaju i govore:

ovde sve ide nagore, dobro je ovdje živeti, gde se hodajući natraške ide nagore, ovdje gospodin rukovodilac odstreljuje gospodina rukovodioca časlovcom, ovdje oni lakše ozleđeni vode rat protiv teže ozleđenih, to se ovdje zove: ponašati se neumljivo ljupko prema bližnjemu svom,

i to još nije ono najgore, to me ne čudi, to kupci dobijaju pride, ovdje, gde ruka ruku kupuje, ruku na srce, ovdje smo kod svoje kuće, dozvolite nam da ovdje sagradimo kolibe, na ovoj gomili arijevskih opiljaka, na ovom krestavom parkiralistu, gde iz ruina ruine niču, nove novčate, ruine za gotovo i na otplatu, na poziv i opoziv:

divno je ovdje živeti! gde potrošenom potrošaču, i to još nije ono najgore, kosa opada, gde svoju probitačnu glavu umotava u debelu haritju i celofan, gde odsutan zapomaže iz jame: dozvolite nam da ovdje sagradimo kolibe, u ovoj razbojničkoj jazbini, gde od nemoći i žurbe kalendarski sam kida svoje listove, gde prošlost istih sagreva po smetištima, a budućnost škrpuće lažnim zubima, to dolazi otuda što sve ide nagore, mi to posipamo tečnošću za odstranjivanje mrlja, takav je ovdje običaj, to me ne čudi,

hans magnus encensberger J E Z I K moje zemlje

sasvim ispravno ležimo ovdje, gde pozitivno beleži najveći kurs, njime se snabdevaju odbori za privredu i polažu ga na odar, pod neprobajno staklo, gde se sjajno osećamo među slepcima, u ovim mrtvačnicama, traganje za arsenolima, i to još nije sve, to je tek polovina, to je divljina skroz zamrznuta, to je uspešna pomahnitost, to pleše u oskudnom vizonu, na skrhanim kolenima, u veštom proleću amnezije,

zemlja je ova drukčija od ostalih zemalja i ja se kajem zbog toga, a to što se kajem, to još i nije ono najgore, jer istina je ono što žrtve njene, sasvim obični mrtvači, iz zemlje zapomažu: nešto što se ne čuje i ne uspeva, što odozdo navaljuje na pločnik, nepropustljiv za zvuke, i zamagluje ga, te biva tamno, prljavo i mokro, sve dok ga kaljuga jedna, jedna sasvim obična kaljuga, ne preplavi, i ne preplavi baba rogu, i ševu pticu, i snežanu iz bajke, i lepu poljsku salatu, njih ovdje više nema, ni gradova više nema, ni riba: u ovoj su se kaljugi ugušile,

kako se kajem zbog svoje braće, tih besprekornih i bespomolnih skitnica, tih smernih sudskih izvršitelja, kako daju gas, kako gacaju u gomilama, sa svojim kleštima za lemljenje, kako stameno koračaju, u svojim čizmama kojih nema, ponorom, sa oreolom propisno nataknutim na zatiljak: eh da su to ljudi kao ostali ljudi, bila bi to zemlja sasvim obična, drukčija od ove, zemlje noći i magle, prenatrpane onima koji nisu prisutni, koji nit znaju, nit žele da znaju ko su, koji su u ovu zemlju zabasali

bežeći od ove zemlje i bežeće tako sve do groba: da je drukčija, bilo bi joj pomoći, bilo bi saveto i udovoljenja, da to nije ova učukama neprijateljska ledina! šta sam to ovdje izgubio, šta tražim i čeprkam po ovom nenadležnom klupku

smotanom od odličja za borce-dueladžije, od podarenih ideonica, od divokozjih brada zadenuh za šesire i završnih [prodaja], i ne nalazim ništa do li hronične, hronološki svrstane hale za gimnastiku i stručnjake za ljudskost, u kasarnama za kasarne za kasarne:

šta ću ja ovdje? i šta da kažem? na kom jeziku? i kome? izbor mi pričinjava bol poput uboda noža, kajem se zbog toga, to nije ono najgore, to više i tako dalje sitnim kricima nebu upućenim i izdaje se za veće nego što jeste, ali to nije sve, to je tek ona polovina što nebu kriku upućuje, to još nije dovoljno:

jer zemlja ova, od gladi besna, brižljivo se sastupaćim rukama kida, zemlja je ova rastavljena od same sebe, jedno prepulko, iznutra raspolučeno srce, što bezumno kuca, jedna bomba od mesa, jedna mokra odsutna rana: nemačko, zemljo moja, bezbožno srce narodá, prilično ozloglašena, s vremena na vreme, među svim prostim ljudima:

dve zemlje moje i ja, mi smo rastavljeni stvorovi, a ipak sam ovdje usrdan, u ovom gnezdju pokajničkog isposništva, i pitam se: šta sam to ovdje izgubio? a izgubio sam ono što mi na vrh jezika lebdi, nešto što se bez straha šali sa čitavim svetom i ne davi se u ovoj kaljugi, zanet ovom tudinom, raspolučenim hroptanjem, zgnječanim hroptanjem u noćoj nemačkoj, hroptanjem frankfurtskih opštih, (i to još nije ono najgore), bezglasnim gušenjem koje ništa ne zna o sebi,

i o kome ni ja ne želim ništa da znam, uzorna zemljo, jazbini razbojnička, u koju sam sa puno ljubavi bačen, upola živoga tela, ostajem sada tu, al ne kažim se, ne uzmičem, otaču ovdje neko vreme, dok ne odem odavde, drugim ljudima, i ne nadem počinka, u nekoj sasvim običnoj zemlji, ovdje ne, ne ovdje.

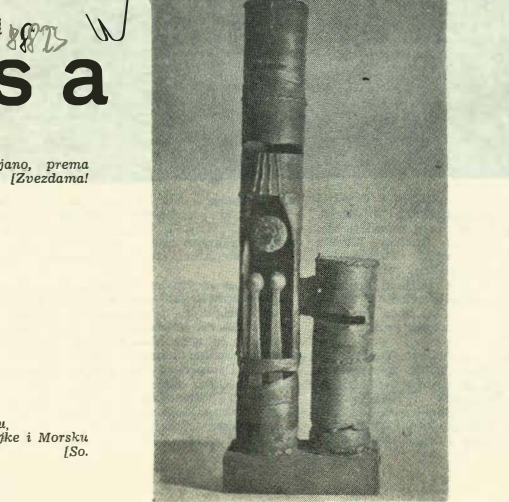
Hiersein ist herrlich: stih iz Sedme Devinske elegije R. M. Rilkea. — Sve primedbe su prevodičeve. Wo wir uns finden wohl unter Blüden: aluzija na stih Wo wir uns finden wohl unter Linden (Gde se slajno osećamo pod lipama iz nasistike Pesme Kein schöner Land in dieser Zeit (Nijedna lepša zemlja u vremenu ovom)). Deutschland, mein Land, unheilig Herz der Völker: aluzija na Heidenrindov stih O heilig Herz der Vaterland (O svetlo srce narodá, o otadžbino!) iz pesme Gesang des Deutschen. Das neue Deutschland: zvanični organ Istočno-nemačke Jedinjene socijalističke radničke partije (SDR). Frankfurter opšte novine (Frankfurter allgemeine Zeitung): jedan od najpoznatijih provladinih listova u Zapadnoj Nemačkoj. Prevod s nemačkog: Dragoslav IGNJATIJEVIĆ

brani slapetrović t r k a s a

RIČARDU HJUŽU
Počelo!
Veličanstvena trka kroz Vreme, Sreem obasjano, prema [Zvezdama!
Napred, bodri starče!
Na stazi Pasjeg Vremena
Ti i Grobar
kao dva trkačka konja —
Tvoja munja zaboraviće da se ugasi
i Vek će izgoreti u Plamenu!

I kao što More robuje Večnosti
srećno kao Ptica kad je pronalazi Vazduh,
i kao što se Žena od Ljubavi prolešćava
tako su hrabre tužne ljudske oči.

Zemlja, ta Tvoja, koju smrtan voliš,
nagrada je te Besmrtnošću!
I tako Ti, koji si sećao Ječam i Raž,
I tako Ti, koji si izmislio Železnici,
i tako Ti, koji si udisao Opasnu Magluštinu,
i tako i saveto i udovoljenja,
da to nije ova učukama neprijateljska ledina!
šta sam to ovdje izgubio, šta tražim
i čeprkam po ovom nenadležnom klupku

grobarom

I tako Onaj koji se tukao sa Trgovcima,
i tako Onaj koji je zaspao u Vinogradu,
i tako Onaj koji je osnivao Stamparije,
i najzad Onaj Lepi prikovan na Krstu!

I tako čitavi Narodi i Gradovi i Kontinenti i Sazveždá
i uporedi sa tim boleštine mudre i slavne,
i tako čuveni nesporazumi Reči u jeziku,
i tako Sunce koje nas je izmislilo!

I tako Vi koji ste sišli sa Vešalá!
I tako Vi posejani po Ratištima!
I tako Vi veliki kao tišina Snežnih Bregova
i tako divna sudbina Izgnanika i Gubavaca!

I tako Nozdruve razveje vetar po polju,
I tako Usne, Pluća i Kapilare.
I tako Zenice, Mrežnjače i Dužice Oka
stoju Svetlost ostvaruju, svoju Nadu.

A Ti si dovoljno mudar brate Ričarde Hjuže
da pobeđu Grobara primiš kao svoju,